

עולם האשה

כתב וכתבת "עולם האשה" עברו חווייה נדירה: הם הורשו להיות נוכחים בטיפול פסיכיאטרי קבוצתי, בו חשפו את נשמתם בעל ואשה שהגיעו אל סף הפירוד. השיחה שרשמו מהווה מיסמך חסר-תקדים בעיתונות הישראלית — אשר חובה לכל אשה וגבר לקרוא אותו בעיון.

שינואה

בחדר המיניות

ספה. אשה שוכבת על הגב ומדברת. הפסיכיאטר מקשיב לה. כך זה בקריטוריות — וכך זה גם, בדרך כלל, בחיים. אבל יש גם סוג אחר של טיפול פסיכולוגי. קוראים לו פסיכותרפיה קבוצתית. בטיפול הקבוצתי משוחח הפסיכיאטר עם קבוצת מטופלים. לרוב, אין זה גם מטפל יחיד, אלא צוות של שניים או שלושה. הפסיכולוג הראשון פגש עם הקבוצה ביום א', השני ביום ג', וכן הלאה. הרעיון המרכזי בטיפול זה הוא, שהקבוצה מייצגת, כלפי המטופל, את העולם החיצון, את החברה, או את דמות-האם, שבפניהם הוא מתקשה לעמוד. לאט לאט הוא לומד, תוך הטיפול, שהקבוצה בנויה מאנשים כמוהו, מלאי-בעיות כמוהו.

הוא למד שאין הוא נחות מאחרים ושאינו לו מה להתבייש בבעיותיו. צוות "עולם האשה" קיבל רשות ממנהל, "המכון לפסיכותרפיה אנאליסטית" ברמת-השרון להיות נוכח בטיפול כזה. הפגישה היתה מטעה מאוד מבחינת הרושם החיצוני. לאט-לאט התכנסו, בחדר הענקי, המרוהט בחדר-אורחים רגיל בבית-מגורים, שבעה גברים. הם התיישבו להם בניחותא בפינות שונות של החדר, החלו משוחחים על דברים שונים של ענייני היומיום. הפסיכולוג המנחה הציג את חכתב בשמו הפרטי, ללא הסברים נוספים. הם קיבלו את נוכחותו בשלווה, שחיתה מדהימה בהתחשב בדברים שעליהם הם עמדו לשוחח.

הרקע לשיחה שהושמעה בפגישה: גדי וליזה התחתנו לפני 14 שנים. הנדוניה שהם הביאו איתם לחיי-הנישואין היתה כזו: ליוזה היתה מופרעת קשה — למרות שאיש לא ידע זאת: לא איש ממכריה, לא גדי, ואף לא היא עצמה. אחד הסימנים למצבה היה: היא לא היתה מסוגלת לתת מאומה — לאף אחד. היא היתה גננת במיקצועה — אך לא עבר שבוע מבלי שתהיה חולה יום-יומיים. בכך התבטא סיי רובה לתת נושע עצמה לילדים. היא לא ידעה כמובן שהמחלות הללו היו תוצאה של מצבה, לא סיבה.

היא לא היתה מסוגלת לנקות את הבית לבשל, שום דבר — רק כשגד היה עוזר לה. כאשר היתה צריכה לעשות דברים אלו לבדה, חשה עצמה כמשרתת — והיא לא יכלה לשרת. וכך, במשך שנים ארוכות, היה גדי קונה, מבשל, מנקה, מגיש לשולחן ומודיח כלים — יחד עם אשתו.

לאחר שבע שנות נישואין הסתבכה ליוזה בצרה נוספת: היא התאהבה בקרוב-משפחה של גדי. היא סירבה לחתור על שני הגברים — ונכנסה למשבר עמוק, שבציקבותיו פני-תה לטיפול פסיכולוגי.

לאחר כשלוש שנות טיפול אישי, השי-תפר מצבה והיא עברה לטיפול קבוצתי. זמן מה לאחר מכן הצטרף גם גדי לקבוצה טיפולית — אחרת, לא זו של אשתו, אך אצל אותו צוות-מטפלים. כעבור שנה, הצליח להבין שאין זו חובתו לסבול את כל שינויותיה של אשתו.

הוא התחיל דורש ממנה להתנהג כבן-אדם. היתה זו דרישה קשה. ליוזה הגיבה עליה בכך שהיא מצאה לה ידידה, שאיתה

החלה מבלה את רוב זמנה. בכך, היא הע-בירה את תלותה מבעלה לידיהתה. גדי החל חש עצמו מיותר בבית — מכל הבחינות. הוא קם ועזב את הבית — את ליוזה, ואת הבן היחיד בן החמש. שבועיים לאחר מכן הוקדשה פגישת ה-קבוצה הטיפולית לגדי וליזה — כל אחד בקבוצתו כמובן. היתה זו הפגישה בה השתתפו כתבי עולם האשה.

סיפורו של גדי

למה עזבתי את הבית?

עקרונית, אני חושב, יודעים כולכם למה. אנחנו יושבים כאן יחד כימעט שנה, ולא פעם שאלתם אותי למה אני לא מת-גרש מליזה, בעצם.

תמיד האמנתי שזה בגלל הילד. אולם כיום אחרי שעזבתי את הבית, וסיפרתי את זה לדוקטור בטלפון, הוא שאל אותי אם אני מתכוונן גם להתגרש ממנה. אמרתי לו שאני לא יודע, עוד לא חשבתי על זה. אם הילד לא היה, הייתי מתגרש מחר. אבל ככה, אני לא בטוח.

ואז אמר לי הדוקטור: "אני יכול לנחם אותך. גם אם לא היה הילד, לא היית מתגרש מליזה. יש ביניכם קשרי-תלות ואנטיפטיה חזקים מדי מכדי שתוכלו להתר-אחד על השני."

** בהתאם לשיקולי הרופא, הוחלט ש-כתב עולם האשה לא ישתתף בקבוצת ה-נשים, שכן נוכחותו של גדי זר עלולה להפריע. לקבוצה זו צורפה משום כך כת-בת.

שאלתי אותו: "אז זה העתיד שאתה חו-זה לי? להיות כל ימי קשור לאשה שאני חש כלפיה אנטיפטיה?"

ואז הוא השיב: "כמובן. ממה אתה חו-שב מורכבים רוב הנישואים? להיפך, אתה צריך עוד לשמוח בחלקך. חלק גדול מה-זוגות הנישואים שונאים זה את זה מאוד. לא הסכמתי איתו. אך עכשיו, כשהת-קררתי קצת, אני מפקפק. אינני בטוח. אני עדיין מאמין שאם לא הילד, כבר הייתי היום ברכונות. אבל הנסיון הראה לי שה-דוקטור צדק יותר מדי פעמים בעבר, מכ-די שלא להתחשב בדעתו.

נימאס,

נימאס

כדי לנסות ולהבהיר לעצמי את רג-שותי, הייתי אולי עורך סיכום קטן, מה בעצם יש לי נגד ליוזה — למרות ש-לעסנו את זה כאן כבר עשרות פעמים. הטענה העיקרית שלי נגדה, בעצם, היא שאני קיים בשבילה רק כמכשיר: מכשיר להביא כסף, מכשיר לעזור לה להתגבר על הפחדים והבעיות שלה, מכשיר שישמש אבא לילדה. בעבר, הייתי גם מכשיר לסי-פוקמיני, לאחרונה, אפילו זה לא. עמדנו גם על זה לא מעט.

כל חיינו הסתובבו רק סביב מה שליוזה רוצה, מה שליוזה צריכה, מה שליוזה יכולה או לא יכולה. לי היתה זכות לרצות ולע-שות בבית — רק אם זה התאים לליוזה. ככה זה הלך מיום נישואינו הראשון. תודות לטיפול, התחלתי להבין, בעזרת הדוקטור ובעזרתכם שלכם, שאני לא חייב לסבול את זה.

כתוצאה מכך, התחיל להימאס לי שהיא

מעולם לא מתחשבת בי. התחיל להימאס לי שהיא כל הימים רק מודיעה לי, במקום לדבר אלי, כמו בן-אדם. התחיל להימאס לי שהיא תולה לי תמיד את הבגדים אח-רי הכביסה, על דלת ארון-הבגדים, מבחין, וממתינה רק שאשאל אותה למה היא לא תלתה אותם במקום, כדי שאז היא תוכל לענות לי: "מה יש? אם אני יכולה לכבס אותם, אתה לא יכול לשים אותם בארון?" או הפסקתי לשאול אותה. אז מה? אז אתם חושבים שזה לא ממשיך להרגיז אותי? נימאס לי לבקש ממנה עשר פעמים לת-

(המשך מעבר לדף)

